

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **A. D.,** zastoupený Mgr. Pavolem Kehlem, advokátem se sídlem Panská 6, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2016, č. j. OAM-520/ZA-ZA11-ZA08-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2019, č. j. 2 Az 60/2016 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Rozsudek městského soudu a rozhodnutí žalovaného

[1] Rozsudkem ze dne 27. 2. 2019, č. j. 2 Az 60/2016 - 34, zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2016, č. j. OAM-520/ZA-ZA11-ZA08-2016. Tímto rozhodnutím byla shledána opakovaná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve

znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

[2] Městský soud dospěl v odůvodnění svého rozsudku k závěru, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a správně posoudil druhou žádost žalobce jako nepřípustnou z důvodu neuvedení nových skutečností, které bez vlastního zavinění žalobce nemohly být zkoumány v rámci jeho předchozího řízení o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud uvedl, že nad důvody, které již žalobce uváděl v předchozí žádosti, nově tvrdil i strach z pronásledování osobami z vojenské správy, které se obávají, že bude v zahraničí mluvit o skutečné situaci v Čečensku a o zapojení Ruska do konfliktu na Ukrajině (*pozn. soudu: o tomto důvodu se zmínil ve svém vyjádření k žalobě žalovaný; žalobce se o uvedeném důvodu v žalobě nezmínil a neformuloval jej jako námitku*). Na jakékoliv potíže kvůli své národnosti však dle městského soudu mohl a měl žalobce upozornit již v první žádosti, nic takového však neučinil. Dle městského soudu si žalovaný rovněž shromáždil dostatek informací ohledně aktuální situace v Rusku, v němž nedošlo od podání první žádosti k žádným zásadním změnám politické či bezpečnostní situace, a vyjádřil se i k žalobcem předložené zprávě Vajnachské diaspory České republiky s tím, že se žalobce netýká, neboť ten neměl žádné z potíží uvedených ve zprávě.

[3] Městský soud dále zjistil, že žalovaný postupoval při předání rozhodnutí o mezinárodní ochraně žalobci zcela v souladu se speciální právní úpravou v § 24 odst. 1 a 24a odst. 3 zákona o azylu, a shledal proto námitku žalobce spočívající v tom, že jeho právní zástupce nebyl vyrozuměn o novém datu předání rozhodnutí žalovaného, za nedůvodnou.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného k ní

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatňuje výslovně důvod podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel odůvodnil předně její přijatelnost ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. Uvedl, že se dotýká problematiky, která nebyla dosud dostatečně judikatorně zpracována, konkrétně vztahu přímo aplikovatelného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“) k úpravě institutu nepřípustnosti žádosti o mezinárodní ochranu a z něj vyplývajících konsekvencí v podobě zastavení řízení bez meritorního přezkumu žádosti a dále nepřezkoumatelnosti rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu pro absenci odůvodnění nevyužití diskreční pravomoci správního orgánu obsažené v § 11a odst. 4 zákona o azylu.

[6] K meritu věci pak stěžovatel namítl, že městský soud se nevyjádřil ke stěžejním žalobním námitkám. Stěžovatel tvrdil, že uvedl nové důvody své žádosti, které nebyly bez jeho zavinění přezkoumány. Jednalo se o pokus o jeho vypátrání vojenskou správou, která v této souvislosti vyhrožovala jeho rodičům. K tomu také uvedl, že pokud by se vrátil do vlasti, nebylo by s ním kvůli jeho národnosti jednáno podle platného práva, ale hrozilo by mu ze strany vojenské správy, podléhající nyní čečenskému vůdci Kadyrovovi, zmrzačení

či zabití. K diskriminaci kvůli čečenské národnosti také poukázal na jeho pravděpodobnou diskriminaci v rámci armády, v níž by byl jako Čečenec přednostně nasazen do válečných operací, dále by s ním bylo v případě nenastoupení vojenské služby (a nenaplnění svých obav ze svévolného trestání) zacházeno kvůli systémové diskriminaci Čečenců ze strany státních orgánů a soudů mnohem hůře než s jinými obyvateli Ruské federace a upozornil na nemožnost vnitřního přesídlení z důvodu diskriminace Čečenců na trhu s bydlením, na pracovním trhu a v přístupu k registraci místa pobytu. Dle stěžovatele se měl žalovaný uvedenými tvrzeními zabývat a k jejich reálnosti si měl shromáždit v souladu s § 23c zákona o azylu přesné a aktuální informace o zemi původu. K podpoře těchto tvrzení stěžovatel odkázal na zprávy Freedom House - Freedom in the World 2019 – Russia; USDOS - 2017 Report on International Religious Freedom – Russia; Center for Strategic and International studies: Religion and-Violence in Russia, 2018; výzkum analytického centra Levada (https://www.levada.ru/en/2017/05/29/attitudes-toward-migrants/); pravidelně aktualizované informace na serveru minorytyrights.org a zprávu Minority Rights Group - Protecting the Rights of Minorities and Indigenous Peoples in the Russian Federation: Challenges and Ways Forward, 2014.

[7] Jako tvrzený druhý nový důvod své žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel uvedl zhoršující se stav manželky, který nyní vyvrcholil v nemožnost vycestování stěžovatele. Zdravotní stav manželky nebyl bez zavinění stěžovatele v předcházejícím řízení náležitě zohledněn, což samo o sobě zakládá povinnost správního orgánu posoudit tento důvod meritorně v novém řízení. A i kdyby byl manželčin zdravotní stav v předcházejícím řízení náležitě přezkoumán, podle stěžovatele bylo důvodem k novému meritornímu posouzení podstatné zhoršení jejího stavu, podpořené novou lékařskou zprávou, ze které jasně vyplývá, že je na péči stěžovatele plně závislá a zdravotní stav jí nedovoluje stěhování.

[8] Stěžovatel vedle výše uvedených nových důvodů poukázal na námitku nevypořádanou městským soudem spočívající v rozporu rozhodnutí žalovaného s čl. 8 Evropské úmluvy a jeho přímé aplikovatelnosti (k uvedenému stěžovatel poukazoval také na porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a nutnost zkoumat soulad veškeré činnosti veřejné správy s nejlepším zájmem dítěte). Rozhodnutím žalovaného přišel o možnost realizace svého soukromého a rodinného života se svou manželkou. Žalovanému bylo přitom známo, že stěžovateli bylo uloženo správní vyhoštění, takže jím tvrzená možnost zajistit si pobytové opatření dle zákona o pobytu cizinců nebyla možná. Pro podporu svého názoru odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se otázky respektování soukromého a rodinného života jakožto důvodu pro udělení doplňkové ochrany (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 As 15/2013 - 35).

[9] V neposlední řadě stěžovatel namítal, že žalovaný měl využít své diskreční pravomoci svěřené mu § 11a odst. 4 zákona o azylu a přihlédnout k důvodům hodným zvláštního zřetele, které na straně stěžovatele jednoznačně existovaly. Odkázal na podobnou formulaci ustanovení § 14 a § 11a odst. 4 zákona o azylu, které užívá kombinaci správního uvážení a neurčitého právního pojmu. Na základě citovaného ustanovení lze znovu meritorně přezkoumat opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, pokud by v určitém případě byly dány důvody hodné zvláštního zřetele, ačkoliv ta splňuje kritéria pro nepřípustnost. Stěžovatel poukázal na doktrínu a judikaturu Nejvyššího správního

soudu týkající se správního uvážení, z nichž vyplývá, že pokud je správnímu orgánu diskreční pravomoc zákonem svěřena, správní orgán je povinen se možností jejího využití zabývat. Za účelem správného posouzení vhodnosti využití této pravomoci je správní orgán povinen zabývat se všemi hledisky, která zákon jako premisy takové úvahy stanoví (zde existence důvodů, které by mohly být pokládány za hodné zvláštního zřetele) a opatřit si za účelem takového posouzení důkazní prostředky. Z provedeného dokazování pak musí správní orgán vyvodit právní a skutková zjištění a na jejich základě uvážit, zda své diskreční pravomoci využije, či nikoliv, popř. jakým způsobem a v jakém rozsahu. Tento myšlenkový a důkazní proces musí být v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu zaznamenán v odůvodnění výsledného rozhodnutí tak, aby bylo zřejmé, o co se úvahy správního orgánu opíraly a z jakých podkladů správní orgán vycházel. Tyto požadavky však dle stěžovatele žalovaný nesplnil, neboť v jeho rozhodnutí absentuje jakákoli úvaha stran důvodů nevyužití diskreční pravomoci dle § 11a odst. 4, stejně jako § 14 zákona o azylu. I v tomto směru považoval rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné. Stěžovatel měl přitom důvodně za to, že v jeho případě existovaly důvody hodné zvláštního zřetele pro aplikaci obou ustanovení, které správnímu orgánu sdělil ve své věrohodné výpovědi a doložil listinnými důkazy. Městský soud se k uvedenému nijak nevyjádřil, a tak zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Na základě všech výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[10] Stěžovatel také požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Uvedl, že v případě vykonatelnosti rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu bude muset vycestovat z území. Tím by mu vznikla nepoměrně větší újma, než může vzniknout přiznáním odkladného účinku jiným osobám; jiným osobám totiž nemůže vzniknout v dané situaci žádná újma. Na území ČR má stěžovatel své rodinné a sociální zázemí a jeho manželka je na jeho péči plně odkázaná kvůli svému závažnému zdravotnímu stavu. Setrvání na území ČR je dle názoru stěžovatele také nutné pro zachování jeho práva na spravedlivý proces, jak již uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100.

[11] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil s názorem městského soudu. Uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem opakované žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je legalizace jeho pobytu, aby mohl zůstat v České republice s manželkou, která má psychické problémy, a obavy z odvodu do armády, pokud by se vrátil do vlasti. Protože tyto důvody se shodují s těmi, které stěžovatel uvedl již ve své první žádosti o mezinárodní ochranu, posoudil žalovaný druhou žádost jako nepřípustnou. Jako nové tvrzení stěžovatel uvedl obavu z pronásledování osobami z vojenské správy, které se bojí, že bude v zahraničí mluvit o skutečné situaci v Čečensku a o zapojení Ruska do konfliktu na Ukrajině. Z ničeho, co stěžovatel uvedl v první žádosti, však nevyplývalo, že by se ve své vlasti potýkal s potížemi, které by byly jakkoliv spojeny s jeho národností a že by vyvíjel aktivity, díky kterým by se stal terčem zájmu ruských či čečenských státních orgánů. Pokud by tomu tak bylo, měl povinnost tuto skutečnost uvést již ve své první žádosti. Co se týče situace v Ruské federaci, tu zhodnotil žalovaný důkladně již při posouzení první žádosti a od té doby nedošlo k žádné zásadní změně, která by stěžovateli znemožnila bezpečný návrat do země původu. K obavám ohledně odvodu do armády a případného trestu za vyhýbání se nástupu do vojenské služby odkázal

žalovaný na Příručku k postupům a kritériím pro určení právního postavení uprchlíků, vydané Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z ledna roku 1992 a uvedl, že osoba není považována za uprchlíka, pokud jejím jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu do vojenské služby je její averze vůči vojenské službě nebo strach z boje. Pokud jsou v Ruské federaci evidentně podrobeni odvodové povinnosti všichni bojeschopní muži bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství, nemůže být taková povinnost chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany státních orgánů. Žalovaný tak neshledal důvody pro opakované posouzení žádosti ve vztahu k stěžovatelem uváděným důvodům. Odkázal také na předchozí rozsudek městského soudu, který potvrdil správnost jeho rozhodnutí o první žádosti stěžovatele. K nově předloženým informacím o situaci v Ruské federaci stěžovatelem v řízení před Nejvyšším správním soudem žalovaný uvedl, že ve správním řízení si obstaral i dle názoru městského soudu aktuální a dostatečné informace o situaci v Rusku, přičemž k novým důkazům nemohl přihlédnout, jestliže byly předloženy až v soudním řízení. S odkazem na výše uvedené navrhl žalovaný kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

[12] S přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti žalovaný nesouhlasil. Především zdůraznil, že napadené rozhodnutí nemůže přivodit nenahraditelnou újmu stěžovatele, neboť toto rozhodnutí ve svém důsledku nevede přímo k ukončení pobytu stěžovatele, jeho nuceného návratu do Ruska, a tedy nemožnosti vyčkat posouzení jeho kasační stížnosti. Proto není ani omezeno jeho právo na spravedlivý proces. A dále upozornil, že stěžovatel podal již svou druhou žádost o mezinárodní ochranu, přičemž neuvedl žádnou věrohodnou a relevantní novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné hodnocení důvodů odchodu stěžovatele z vlasti a jeho obav z návratu do vlasti, a proto dle jeho názoru nesplnil třetí kumulativní podmínku pro přiznání odkladného účinku ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. (tedy že mu hrozí natolik závažná újma, že veřejný zájem musí dočasně ustoupit zájmům stěžovatele do meritorního rozhodnutí věci soudem).

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné a stěžovatel je zastoupen advokátem.

[14] Předtím než Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení otázky, zda je projednávaná věc přijatelnou z hlediska § 104a s. ř. s., neboť se jedná o věc mezinárodní ochrany, zaměřil se na posouzení, zda nejsou námitky vznesené stěžovatelem v kasační stížnosti nepřípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Zjistil, že stěžovatel ve své žalobě nenamítal ničeho ohledně tvrzeného pronásledování vojenskou správou a výhružek jeho rodičům v souvislosti s nenastoupením do armády, ani ohledně absence úvahy žalovaného stran důvodů nevyužití diskreční pravomoci dle § 14 zákona o azylu (týkající se humanitárního azylu), a městský soud se tak k tomuto důvodu kasační stížnosti nemohl vyjádřit. S ohledem na smysl § 104 odst. 4 s. ř. s., kterým je to, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského

(městského) soudu a kasační soud nepřezkoumává důvody, ke kterým se krajský (městský) soud nemohl vyjádřit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 8 Afs 51/2008 - 6), Nejvyšší správní soud posoudil uvedené námitky jako nepřípustné.

[15] Dále Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, kasační stížnost by musel odmítnout podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou. Vymezením neurčitého pojmu *přesah vlastních zájmů stěžovatele* se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS., přičemž konstatoval, že kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, například pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Otázky ohledně povinnosti žalovaného aplikovat čl. 8 Evropské úmluvy při posuzování opakované žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu § 11a a násl. zákona o azylu a jeho povinnosti výslovně se vypořádat v odůvodnění rozhodnutí o opakované žádosti s nevyužitím diskreční pravomoci svěřené žalovanému § 11a odst. 4 zákona o azylu nejsou v současné době judikaturou Nejvyššího správního soudu dostatečně řešeny. Kasační stížnost tedy přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a Nejvyšší správní soud proto přistoupil k jejímu věcnému projednání.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (bez zohlednění výše uvedených nepřípustných námitek), přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[17] Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že předmětem přezkumu je rozhodnutí žalovaného o (první) opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Sporné mezi stranami je, zda existují v případě stěžovatele nové skutečnosti či zjištění ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, které by vedly k meritornímu přezkoumání jeho druhé žádosti o mezinárodní ochranu, zda měl žalovaný povinnost ve svém rozhodnutí aplikovat čl. 8 Evropské úmluvy a zda je žalovaný povinen vyjádřit v rozhodnutí o (první) opakované žádosti o mezinárodní ochranu své úvahy vedoucí k nevyužití své diskreční pravomoci svěřené mu § 11a odst. 4 zákona o azylu.

[18] Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které*
a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a
b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

[19] Co se týče samotného posouzení, zda stěžovatel uvedl nebo se objevily nové skutečnosti či zjištění splňující požadavky § 11a odst. 1 písm. a) a b) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tomu tak v případě stěžovatele nebylo. S ohledem na nepřípustnost námitky ohledně údajného pronásledování stěžovatele osobami z vojenské správy a vyhrožování jeho rodičům byly v projednávané věci Nejvyšším správním soudem přezkoumatelné „pouze“ námitky týkající se tvrzených obav

z nástupu do armády a diskriminace stěžovatele jako Čečence a nepříznivého zdravotního stavu jeho manželky, která je na péči stěžovatele závislá a nemůže se s ním přestěhovat z ČR. Ani jeden z důvodů však nemohl být pokládán za „novou“ skutečnost či zjištění ve smyslu shora uvedeného ustanovení, neboť již byly tvrzeny a posouzeny jak žalovaným v předchozím rozhodnutí ze dne 4. 8. 2015, tak městským soudem v rozsudku ze dne 26. 2. 2016, č. j. 1 Az 34/2015 – 46. Pokud tedy stěžovatel nesouhlasil s posouzením žalovaného a následně i městského soudu, měl se obrátit na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. To sice udělal, ale jeho stížnost byla odmítnuta usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2016, č. j. 10 Azs 30/2016 – 18, pro opožděnost. Řízení o první žádosti stěžovatele tak bylo pravomocně skončeno dne 28. 8. 2015.

[20] Stěžovatel poukazoval na skutečnost, že se zdravotní stav manželky zhoršil oproti stavu při prvním podání jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Jak však vyplývá z jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 5. 2015 a protokolu o pohovoru k ní ze dne 26. 5. 2015, již v této době měla jeho manželka vážné psychické a fyzické problémy, kvůli kterým byla na jeho péči závislá a nemohla se stěhovat (viz č. l. 10 a 27 spisu žalovaného č. j. OAM-471/ZA-ZA04-2015). Tyto skutečnosti tedy nelze považovat za „zhoršené“ (tedy nové) a je nutné konstatovat, že byly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany již v prvním řízení (viz rozhodnutí žalovaného o první žádosti, č. l. 66 - 76 spisu žalovaného č. j. OAM-471/ZA-ZA04-2015).

[21] Stěžovatel namítal, že žalovaný vydal rozhodnutí o jeho opakované žádosti, které bylo v rozporu s čl. 8 Evropské úmluvy a zasahovalo do jeho práva na rodinný a soukromý život, přičemž městský soud se k této námitce nijak nevyjádřil. (Stěžovatelem namítané porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a nutnosti zkoumat soulad veškeré činnosti veřejné správy s nejlepším zájmem dítěte je třeba mít v případě stěžovatele za irelevantní, neboť v žádné fázi řízení nebylo zjištěno, že by stěžovatel či jeho manželka dítě měli.) Obecně je nutné dát za pravdu stěžovateli, že čl. 8 Evropské úmluvy, a tedy dopad rozhodnutí žalovaného do soukromého a rodinného života žadatele je nutné v rozhodnutí o mezinárodní ochraně zvažovat, a to v souvislosti se zvažováním udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013 - 35). Nejvyšší správní soud však znovu zdůrazňuje, že v projednávaném případě žalovaný k meritornímu posouzení, při němž by zvažoval udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, nepřistoupil, neboť stěžovatelem uvedené důvody z oblasti rodinného a soukromého života (nepříznivý zdravotní stav manželky, která je na péči stěžovatele závislá a nemůže se stěhovat) již byly předmětem zkoumání v předchozím řízení o jeho první žádosti, postup žalovaného byl potvrzen předchozím rozsudkem městského soudu a stěžovatel žádné nové skutečnosti tohoto charakteru ve své opakované žádosti neuváděl. Nejvyšší správní soud upozorňuje, že pokud stěžovatel nesouhlasil se způsobem vypořádání tohoto důvodu žalovaným a městským soudem v předchozím řízení, měl podat včasnou kasační stížnost tak, aby jej mohl přezkoumat Nejvyšší správní soud. To však neučinil, podal opožděnou kasační stížnost a otázka, zda uvedená skutečnost je důvodem pro udělení mezinárodní ochrany stěžovateli, tedy v tomto případě, že tímto důvodem není, je pravomocně rozhodnuta. K tomu může Nejvyšší správní soud pouze konstatovat, že stěžovatel nemůže „dohánět“ svou pasivitu v předchozím řízení podáním nové žádosti založené na stejných důvodech a dožadováním se jejich opětovného posouzení.

[22] V rámci správního řízení o opakované žádosti stěžovatele o azyl tak již není prostor otázku zdravotního stavu manželky a případné její odkázanosti na péči ze strany stěžovatele zkoumat. Zda tato otázka vyvstane v případných dalších fázích řešení stěžovatelova cizinecko-právního statusu a jeho faktického pobytu na území České republiky, není důvodu v tuto chvíli spekulovat.

[23] S ohledem na absenci úvahy ohledně neaplikace čl. 8 Evropské úmluvy v nyní napadeném rozsudku městského soudu, Nejvyšší správní soud upozorňuje, že ani podle Ústavního soudu *„[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68, srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 - 43, ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50, nebo ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014 – 108). Pokud tedy založil městský soud své úvahy ohledně přezkumu rozhodnutí o opakované žádosti na tom, že stěžovatel neuváděl žádné nové skutečnosti, tedy ani týkající se rodinného a soukromého života, a proto se dále tímto důvodem nezabýval, neučinil svůj rozsudek nepřezkoumatelným, když se výslovně nevyjádřil k případnému porušení práva na rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy žalovaným.

[24] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že v souladu s rozsudkem rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, *„přípustnost opakované žádosti je třeba posuzovat jak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení azylu, tak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení doplňkové ochrany. Přitom i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřípustnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*“ Stěžovatel namítl, že žalovaný vycházel z nepřesných a neaktuálních informací o zemi původu a situace v zemi se od podání jeho první žádosti změnila. Nejvyšší správní soud má však tuto námitku za nedůvodnou. Ze spisového materiálu zjistil, že žalovaný v nyní projednávaném případě vycházel ohledně politické a bezpečnostní situace v Ruské federaci z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 3. 6. 2016, č. j. 98677/2016-LPTP, z Výroční zprávy Amnesty International 2015/2016 ze dne 24. 2. 2016, z Výroční zprávy Human Rights Watch 2016 – Ruská federace ze dne 27. 1. 2016, dokumentu Freedom House, Svoboda ve světě – Rusko z ledna 2016, ale také ze spisového materiálu týkajícího se předešlé žádosti stěžovatele. Z protokolu o seznámení se s uvedenými podklady ze dne 12. 8. 2016 plyne, že stěžovatel byl při seznamování zastoupen právním zástupcem, který uvedl, že se vyjádří k podkladům a případně je doplní do 30 dnů. Jediným podklad, který stěžovatel doplnil, byla zpráva Vajnachské diaspory České republiky ze dne 15. 8. 2016, v níž toto občanské sdružení popisuje aktuální situaci v Čečenské republice, konkrétně pak vztah mezi Čečenskou republikou a Ruskem, nedodržování lidských práv vůči osobám

čečenské národnosti ze strany Ruska a násilného potlačování odporu vůči „okupačnímu režimu“ (č. l. 75 - 81 spisu žalovaného č. j. OAM-520/ZA-ZA11-2016).

[25] K otázce, jaké informace o zemi původu lze v řízení o udělení mezinárodní ochrany použít, se Nejvyšší správní soud již v minulosti opakovaně vyjadřoval. Z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že *„při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. Kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007)*“, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, č. 1825/2009 Sb. NSS. V projednávaném případě má Nejvyšší správní soud za to, že zdroje, konkrétně informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 3. 6. 2016, č. j. 98677/2016-LPTP, Výroční zpráva Amnesty International 2015/2016 ze dne 24. 2. 2016, Výroční zpráva Human Rights Watch 2016 – Ruská federace ze dne 27. 1. 2016 a dokument Freedom House, Svoboda ve světě – Rusko z ledna 2016, a z nich zjištěné informace, z nichž žalovaný vycházel, splňují všechny výše uvedené požadavky. Nelze souhlasit se stěžovatelem, že informace nejsou aktuální, pokud pochází z ledna až června roku 2016 a žalovaný vydal své rozhodnutí v září roku 2016. Stěžovatel měl možnost předložit v řízení o mezinárodní ochraně své zdroje, pokud výše uvedené považoval za nepřesné a neaktuální, či navrhnout opatření zdrojů dalších. Jak už bylo výše uvedeno, to učinil pouze v rozsahu zprávy Vajnachské diaspory, s níž se však žalovaný v odůvodnění vypořádal. Z rozhodnutí (konkrétně ze strany 4) vyplývá, že žalovaný vzal v potaz situaci, která panovala v Rusku při posuzování první žádosti stěžovatele a situaci při posuzování druhé žádosti a dospěl k závěru, že za uvedenou dobu k žádné zásadní změně na území Ruska, která by žadateli znemožnila bezpečný návrat do země původu, nedošlo. Stěžovatelem až nyní v řízení o kasační stížnosti předložené zprávy stěží mohly být vzaty v potaz v napadeném rozhodnutí žalovaného či městského soudu, a proto je Nejvyšší správní soud nepovažoval za relevantní.

[26] V řízení o opakované žádosti stěžovatele o azyl žalovaný vyšel ke dni svého rozhodnutí z dostatečně důkladného souboru relevantních informačních zdrojů odpovídajících požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu. Opět je třeba poznamenat, že zda a jak může být jakýkoli posun ve vývoji situace v Rusku, pokud by k němu v mezidobí došlo, hodnocen v případných dalších fázích řešení stěžovatelova cizinecko-právního statusu a jeho faktického pobytu na území České republiky, není důvodu v tuto chvíli spekulovat.

[27] Stěžovatel dále namítl, že žalovaný nesprávně nevyužil své diskreční pravomoci svěřené mu § 11a odst. 4 zákona o azylu, ačkoliv na straně stěžovatele důvody hodny zvláštního zřetele existovaly, a v jeho rozhodnutí absentovala jakákoli úvaha stran důvodů ohledně jejího nevyužití, ačkoliv to bylo povinností žalovaného.

[28] Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem stěžovatele, že § 11a odst. 4 zákona o azylu, který stanoví, že *ministerstvo může z důvodů hodných zvláštního zřetele posoudit podanou opakovanou a další opakovanou žádost jako přípustnou*, je obdobné znění § 14 zákona o azylu. Stejně jako v případě § 14 zákona o azylu je i v § 11 odst. 4 zákona o azylu

užito kombinace neurčitého právního pojmu („*důvodů hodných zvláštního zřetele*“) a správního uvážení („*ministerstvo může*“). Žalovaný tak obecně musí uvedený neurčitý právní pojem vyložit a aplikovat s ohledem na odborné posouzení v každém jednotlivém případě, avšak rozhodnutí, zda žadatelovu žádost posoudit jako přípustnou, či nikoliv, je už v jeho diskreční pravomoci, která je relativně široká, omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

[29] Správní soudy pak přezkoumávají úvahu žalovaného o (ne)přípustnosti žádosti ve smyslu § 11 odst. 4 zákona o azylu v omezeném rozsahu, tedy zda rozhodnutí žalovaného nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48).

[30] V případě stěžovatele Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl: „*Správní orgán tak neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti výše jmenovaného o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k jím uváděným důvodům, neboť ten neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů odchodu žadatele o udělení mezinárodní ochrany z vlasti a obav z návratu do vlasti.*“ Tato část navazuje na podrobné konstatování a vypořádání se s důvody druhé žádosti uvedenými stěžovatelem. Žalovaný následně dospěl k závěru, že stěžovatel uvedl již jednou přezkoumané důvody a že nově uvedené důvody nebyly relevantními skutečnostmi ve smyslu § 11 odst. 1 zákona o azylu. Z rozhodnutí jako celku je tedy zřejmé, že žádné důvody hodné zvláštního zřetele žalovaný v případě stěžovatele neshledal. Je pravdou, že preciznější postup žalovaného by v tomto případě byl, pokud by se výslovně vyjádřil k tomu, že stěžovatel konkrétně nenaplnil ani kritéria § 11a odst. 4 zákona o azylu. S ohledem na výše uvedené má však Nejvyšší správní soud za příliš formalistické, pokud by rozhodnutí žalovaného zrušil, stejně jako rozhodnutí městského soudu, který se k uvedené námitce výslovně nevyjádřil, pouze z toho důvodu, aby v něm uvedl výše naznačenou větu, ačkoliv z rozhodnutí vyplývá, že k žádným důvodům hodných zvláštního zřetele nedospěl.

[31] Podstatné v projednávané věci totiž je, že všechny okolnosti, které by vedle toho, že musely být zkoumány (a byly zkoumány) jako údajné nové důvody tvrzené stěžovatelem, mohly být rozumně představitelné jako důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 11a odst. 4 zákona o azylu, byly v rámci řízení o opakované žádosti vzaty v úvahu ve své skutkové dimenzi (žalovaný zkoumal, zda jsou stejné, anebo nové oproti důvodům v žádosti předešlé) i v dimenzi právní, tedy z hlediska dopadů na životní poměry stěžovatele. Pokud dospěl žalovaný k závěru, že není důvodu měnit něco na hodnocení těchto okolností oproti jejich předešlému posouzení, implicitně shledal, že případ stěžovatele je případem běžným, neobsahujícím zvláštní, mimořádné, předem typově nedefinované (neboť obtížně předvídatelné) důvody, které by měly vést k uplatnění svého druhu mimořádné klausule pro mimořádné okolnosti, jíž je zmocnění ke správnímu

uvážení ve zmíněném ustanovení (srov. podobně úvahy ve vztahu k humanitárnímu azylu v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 36/2005 - 48).

[32] Na závěr Nejvyšší správní soud uvádí, že přikročil k přednostnímu projednání kasační stížnosti v meritu věci v intencích § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s., a proto nerozhodoval samostatně o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému dospěl k závěru, že kasační námitky nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[34] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, proto soud rozhodl, že se jí náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu